

Nr 190.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av militieombudsmannens framställning angående höjning för år 1918 av ersättning, som utgår jämlikt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

(1:a avd.)

I sammanhang med avgivandet av sin ämbetsberättelse till 1918 års riksdag har militieombudsmannen till riksdagen gjort framställning om att riksdagen måtte *dels* medgiva, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som på grund av riksförsäkringsanstaltens under år 1918 eller tidigare meddelade beslut utgått eller utgår såsom sjukhjälpsersättning eller livränta för tid under år 1918 eller under nämnda år såsom begravningshjälp, så ock den ersättning i anledning av dylik skada, som på grund av riksförsäkringsanstaltens under år 1918 meddelade beslut därefter kommer att utgå såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat under nämnda år, må höjas med femtio procent utöver det belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, *dels ock* för ändamålet ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag å 175,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till militieombudsmannens ämbetsberättelse sid. 433—438.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 6 saml. 87 häft. (Nr 190.)

Utskottets
yttrande.

Ersättning enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgår

1:o) om skadan medfört väsentlig nedsättning av den skadades arbetsförmåga under mera än tre dagar, en krona 50 öre i sjukhjälp för varje överskjutande dag, varunder den skadade icke varit i åtnjutande av underhåll och vård genom militär myndighets försorg, intill dess den skadade blivit från sådan nedsättning av arbetsförmågan återställd eller skadan medfört för framtiden bestående förlust eller minskning av arbetsförmågan eller döden inträtt;

2:o) om skadan medfört för framtiden bestående förlust eller minskning av arbetsförmågan, en årlig livränta, i förra fallet å 450 kronor och i senare fallet å det lägre belopp, som svarar emot arbetsförmågans minskning, räknat från och med dagen efter det den skadade upphört att åtnjuta såväl underhåll och vård genom militär myndighets försorg som innehavande avlöning av statsmedel, eller från den senare tidpunkt, då skadan medfört för framtiden bestående förlust eller minskning av arbetsförmågan; dock att livränta icke skall utgå i de fall, där ej arbetsförmågan blivit nedsatt med minst en tiondedel;

3:o) om skadan medfört döden inom två år från olycksfallet eller från det sjukdomen blev känd,

a) begravningshjälp med 75 kronor,

b) till änka, när äktenskapet slutits före den tidpunkt, då skadan uppkom, en årlig livränta av 180 kronor från dödsfallet, så länge hon lever ogift, och till minderårigt barn, som fötts före sagda tidpunkt eller födes därefter i ett förut slutet äktenskap, en årlig livränta av 90 kronor från dödsfallet, till dess det uppnått 15 års ålder; dock att, där livräntor till efterlevande skulle sammanlagt överstiga 450 kronor, de skola, i förhållande till vad på en var livräntetagare belöper, till detta belopp nedsättas så länge anledningen till dylik nedsättning fortfar,

samt, därest den avlidne icke efterlämnat änka eller barn men fader, moder eller minderåriga syskon, som varit av hans arbete för sitt uppehälle huvudsakligen beroende,

c) till fader eller moder eller, om bägge leva, till dem gemensamt en årlig livränta av 180 kronor från dödsfallet och till varje minderårigt syskon en årlig livränta av 90 kronor från dödsfallet, till dess det uppnått 15 års ålder; dock att, där livräntor till efterlevande skulle sammanlagt överstiga 450 kronor, de skola, i förhållande till vad på en var livräntetagare belöper, till detta belopp nedsättas, så länge anledningen till dylik nedsättning fortfar.

Ersättningar enligt denna förordning utbetalas från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond.

Enligt vad militieombudsmannen anfört, äro de ersättningsbelopp, som utgå enligt 1909 års ifrågavarande förordning, uppenbarligen beräknade för andra prisförhållanden än de nu rådande, och motsvara beloppen numera icke på långt när värdena vid berörda tid. Redan i framställning till 1917 års riksdag ansåg sig militieombudsmannen böra hemställa, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, i syfte att i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, högre ersättning i allmänhet komme att utgå än 1909 års förordning i detta ämne medgåve, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. Statsutskottet, till vilket framställningen hänvisades för förberedande behandling, omnämnde i avgivet utlåtande (nr 152), att utredning i ämnet redan pågick, och anförde utskottet vidare, att utskottet icke ansett sig böra genom ett uttalande i sak föregripa sagda utredning, men förutsatte, att de av militieombudsmannen anförda synpunkterna toges under övervägande vid utredningen, ävensom att utskottet därjämte velat uttala den förhoppningen, att utredningen måtte så bedrivas, att dess resultat kunde i god tid föreläggas 1918 års riksdag. Utskottet hemställde därför, att omförmälda framställning icke för det dåvarande måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd; och blev utskottets hemställen bifallen av riksdagen.

Den av militieombudsmannen gjorda framställningen avser höjning av ifrågavarande ersättningsbelopp med 50 procent under innevarande år.

Utskottet har i detta sammanhang velat erinra om att Kungl. Maj:t i propositionen nr 176 till innevarande riksdag föreslagit en höjning av de enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete utgående livräntorna med 50 procent. Riksdagen har emellertid i detta fall medgivit en höjning av 75 procent.

Vid behandlingen av nu föreliggande fråga har utskottet visserligen funnit, att de för närvarande utgående ersättningarna enligt 1909 års förordning ställa sig 50 procent högre än ersättningar, som utbetalas enligt 1901 års lag angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, men har utskottet dock ansett sig, utan risk att föregripa en utredning i ärendet, med hänsyn till rådande förhållanden kunna biträda militieombudsmannens framställning om en höjning med 50 procent av samtliga enligt 1901 års förordning utgående ersättningsbelopp.

Då det här gäller en förhöjning blott under år 1918, har utskottet

funnit, att kostnaderna härför, av militieombudsmannen beräknade till 175,000 kronor, böra kunna bestridas från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond.

Med anledning av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva,

a) att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som på grund av riks försäkringsanstaltens under år 1918 eller tidigare meddelade beslut utgått eller utgår såsom sjukhjälpersättning eller livränta för tid under år 1918 eller under nämnda år såsom begravningshjälp, så ock den ersättning i anledning av dylik skada, som på grund av riks försäkringsanstaltens under år 1918 meddelade beslut därefter kommer att utgå såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat under nämnda år, må höjas med femtio procent utöver det belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

b) att kostnaderna för denna förhöjning må bestridas på samma sätt som sker i fråga om dylika ersättningar i övrigt.

Stockholm den 31 maj 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *O. M. Strömberg*, *G. M. H. Ekelund*, *J. Nilsson*, *O. Bergqvist*, *C. G. Ekman*, *H. G. W. Wrangel*, *A. C. Lindblad*, *J. L. Widell*, *A. Pers*, greve *N. F. Posse* och *J. Pålsson* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *H. Andersson* i Skivarp, *J. Olofsson* i Digernäs, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Anderson* i Råstock, *C. Persson* i Stallerhult, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H. son Waldén*, *G. Odqvist*, *S. Bengtsson* i Norup, *J. A. Ingvarson* och *C. R. Jansson* i Falun.